

Európski experti pracujú na návrhoch zmien vo vzdelávaní remeselníkov na podporu transformácie (nielen) slovenského stavebníctva

(V Bratislave, 29. 1. 2024)

Experti Európskej komisie (EK) a členských štátov Európskej únie (EÚ) sa v Bruseli stretli s cieľom vyhodnotiť súčasný stav v odbornom školstve a zmeny súvisiace s rozvojom Priemyslu 5. 0, ktorý má zásadný dopad aj na sektor stavebníctva. Zamestnávateľia združení v Zväze stavebných podnikateľov Slovenska (ZSPS) upozorňujú, že na to, aby slovenské stavebníctvo udržalo krok s okolitými štátmi, je potrebná urýchlená realizácia zásadných systémových opatrení.

Európa citeľne zaostáva za okolitým svetom, čo sa prejavuje v nízkej produktivite stavebníctva, ktorá má za následok rýchlo-rastúce náklady na bývanie, jeho nedostupnosť pre mladých, nízku odolnosť domácností voči výkyvom v cenách energií a v iných negatívnych dopadoch. Situácia prestáva byť spoločensky udržateľnou a je zdrojom sociálneho napätia. Stavebníctvo stratilo svoju atraktivitu pre mladú generáciu, ktorá hľadá nové kariérne príležitosti.

Stavebníctvo súťaží o mladé talenty s odvetviami, ktoré sú častokrát na prvý pohľad zaujímavejšie a ponúkajú lepšie vyhliadky, pričom sú orientované najmä na nové technológie, vďaka čomu lepšie využívajú prirodzené zručnosti takzvanej X-box generácie, ktorá vyrástla s technológiou a očakáva, že ju bude aktívne využívať aj v práci. Stredné odborné školy so zameraním na stavebníctvo síce každoročne získavajú nových študentov, avšak väčšina absolventov po skončení štúdia odchádza pracovať do iného odvetvia. Na Slovensku tvorí ich podiel až 90%, v susednom Rakúsku dokonca už niektoré študijné odbory, napríklad pre murárov, zatvorili úplne. **„Súčasný stav je skutočne alarmujúci. Hrozí nám, že slovenské stavebníctvo, tak ako ho poznáme, do niekoľkých rokov úplne zmizne. Je nevyhnutné, aby sektor prešiel zásadnou transformáciou smerom k priemyselnej stavebnej výrobe, ktorá zahŕňa aktívne využívanie veľkých dát, zapájanie automatizácie a robotizácie do výrobných procesov, prefabrikáciu či ďalšie aktuálne moderné trendy. V opačnom prípade nielen že neudržíme krok so zahraničím, no zároveň ani nebudeme môcť motivovať mladých k štúdiu týchto odborov,**“ vysvetľuje prezident ZSPS, Pavol Kováčik.

Transformácia stavebníctva zároveň podľa zväzu pomôže sektoru čeliť najvýznamnejším výzvam, ako sú urbanizácia, meniace sa požiadavky spotrebiteľov či dekarbonizácia budov. Novelizácia Európskej smernice pre energetickú náročnosť budov (EPBD) totiž vyžaduje, aby od roku 2030 boli nové budovy úplne bezemisné. Všetky už existujúce budovy v rámci únie zároveň do šiestich rokov musia byť obnovené na štandard budov s nulovými emisiami. **„Tie vyžadujú nielen klimaticky neutrálnu výstavbu a prevádzku budov, ale aj klimatickú neutralitu všetkých materiálov, stavebných výrobkov, prefabrikátov, technického a technologického vybavenia a to už pri ich výrobe. To znamená prechod na klimatickú neutralitu celého hodnotového reťazca,**“ vysvetľuje Kováčik. Stavebná výroba v priemyselnom prostredí tak podľa neho bude dôležitým riešením, nakoľko bude prebiehať v kontrolovateľných podmienkach.

V dôsledku výziev a trendov tak sú, a aj naďalej budú, mnohé z požiadaviek na zručnosti, vedomosti a kompetencie pracovníkov orientované digitálne. Stavebníctvo sa bude musieť tejto situácii prispôbiť a pritiahnúť kvalifikovaných ľudí z iného prostredia, ako sú stratégovia, kognitívni a systémoví myslitelia, analytici údajov a vedci údajov, digitálni operátori a robotickí programátori. **„To bude znamenať nové typy tímov, nové kvalifikácie a nové zručnosti, vedomosti a kompetencie pre tie existujúce, ktoré je potrebné hľadať u najlepších dostupných talentov,**“ konštatuje prezident ZSPS.

Experti sa zhodli, že vychádzajúc zo spracovaných analýz bude potrebné vypracovať nové učebné programy a viac prepojiť formálne vzdelávania s novovznikajúcim kontinuálnym vzdelávaním. To bude zahŕňať nové techniky stavebnej výroby a nové riešenia energetických systémov budov, ktoré zahŕňajú decentralizovanú výrobu z obnoviteľných zdrojov, úložiská energie, dvojsmerné nabíjanie elektromobilov, získavanie flexibility pre energetické systémy a ďalšie inovácie, ktoré menia budovy na aktívne uzly elektrickej siete vo vysoko prepojenom svete energie. **„Ak sa začne na adaptácii potrebných zmien v oblasti vzdelávania pracovať ihneď, prvých absolventov škôl s potrebnými, inovovanými, zručnosťami, vedomosťami a kompetenciami by sme mohli pre rozvoj stavebného sektora aktívne využiť najskôr v roku 2030,“** dovolil si upozorniť prezident ZSPS, Pavol Kováčik.

Viac informácií prinášajú novo vytvorené Status Quo analýzy českého a slovenského stavebníctva, ktoré vznikly v rámci projektu Life DoubleDecker. Tvorcovia sú:

VIAEUROPA®

SIEA
SLOVENSKÁ INOVAČNÁ
A ENERGETICKÁ AGENTÚRA

